

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2370/2020
10.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Иво Струјић и Марко Максимовић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4530/19 од 26.06.2019. године, на седници одржаној 10.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4530/19 од 26.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 3297/2018 од 21.06.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је Закључком Владе Републике Србије 05 број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, извршена дискриминација према тужиоцу на основу места пребивалишта, као учесника рата 1999. године. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 67.500,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 4530/19 од 26.06.2019. године, преиначио првостепену пресуду у погледу главног захтева, тако што је утврдио да је Закључком Владе Републике Србије бр. 401-161/2008 од 17.01.2008. године, извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца, као учесника рата 1999. године. Преиначено је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у првостепеној пресуди, тако што се обавезује тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 62.500,00 динара, са законском затезном каматом на износ трошкова парничног поступка од 52.500,00 динара, почев од извршности до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18) и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које могу бити ревизијски разлог, у смислу члана 407. истог закона.

У правноснажном окончаном поступку је утврђено да је тужилац био учесник рата у периоду од 25.03.1999. године до 21.06.1999. године, а да му у том периоду тужени није исплатио припадајуће дневнице по том основу. Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, одлучено је да се ратним војним резервистима из општина - Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, изврши исплата новчаних накнада преносом новчаних средстава на посебан рачун наведених општина. Тужиоцу нису исплаћене ратне војне дневнице у складу са Правилником о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије, односно тужиоцу ове дневнице нису исплаћене у целости.

Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, број 22/09), је ступио на снагу 07.04.2009. године, па су судови постојање основа за накнаду нематеријалне штете и постојање дискриминаторског понашања тужене према тужиоцу, правилно ценили непосредном применом члана 21. Устава Републике Србије. На овај начин, иако прављење разлике у поступању према неком лицу у односу на друга лица која су истој или сличној ситуацији, не представља увек акт дискриминације, судови основано налазе да у конкретном случају, наведена радња тужене, исплата ратних дневница само резервистима из наведених седам општина, представља дискриминаторско понашање према тужиоцу, јер тужена није доказала да је за овакво - неједнако поступање, постојало објективно и разумно оправдање.

Дискриминација је свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, који се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичким убеђењима, полу и слично). Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, а супротна страна - лице на чије се дискриминаторско поступање указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању.

Наиме, из Закључка Владе РС од 17.08.2008. године, произлази да је финансијска помоћ која је уплаћена на посебан рачун седам општина наведених у Споразуму, уплаћена ради исплате ратних дневница ратним војним инвалидима и војним резервистима који су учествовали у одбрани земље у току НАТО бомбардовања 1999. године. Тачно је да општине: Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, имају статус неразвијених општина, али то нужно не значи да и сви резервисти са пребивалиштем на територији ових општина спадају у категорију социјално угрожених лица, нити да резервисти са територије других општина (ван општина наведених у Споразуму), не спадају у ту категорију лица, јер се статус социјалне угрожености доказује на законом прописани начин. Дакле, на основу Споразума од 11.01.2008. године и Закључка Владе РС од 17.01.2008. године, извршена је исплата ратних дневница свим војним резервистима са територије општина Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, само по основу њиховог пребивалишта на територији тих општина, без претходне провере, односно утврђења њиховог социјалног статуса. Имајући ово у виду, судови основано налазе да није постојало објективно прихватљиво оправдање за различито поступање тужене, приликом исплате ратних дневница војним резервистима, само на основу њиховог пребивалишта. Из наведеног произилази да оваквим поступањем тужене, јесте извршена дискриминација у односу на тужиоца у овој парници, који је био у истој ситуацији као и резервисти са територија наведених 7 општина – учествовао је у одбрани земље у току НАТО бомбардовања 1999. године (цела територија Републике Србије се сматра подручјем на којем су вршена ратна дејства) и по том основу стекао право на исплату ратних дневница, које му нису исплаћене. Током поступка тужена није доказала да је тужиоцу извршила уплату ратних војних дневница, како у ревизији наводи, у складу са Правилником о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије, а терет доказивања тих чињеница је био на туженој.

На основу утврђеног Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић